

Anton Tomaž Linhart

Županova Micka

---

1. Avtor

Anton Tomaž Linhart se je rodil 11. Decembra 1756 v Radovljici. Njegova starša sta bila Venceslav, ki je bil nogavičarski mojster in mati Terezija. Anton se je najprej šolal doma, nato pa so ga zaradi nadarjenosti poslali v gimnazijo v Ljubljano. Najprej je končal licej, nato pa je vstopil v cistercijanski samostan v Stični, ker pa ga je življenje tam razočaralo je iz samostana izstopil 2 leti kasneje. Naprej se je študiral na Dunaju, kjer se je usposobil za uradnika. Ko se je leta 1780 vrnil v Ljubljano je dobil delo arhivarja pri škofu Herbersteinu. Kasneje je postal nekakšen občinski uradnik. Ob preureditvi državne prave pa je postal tajnik deželne vlade. Poročil se je s hčerko ljubljanskega gostilničarja s katero je imel dve hčerki. Začel je graditi lastno hišo, vendar je ni nikoli dokončal, ker je prej umrl. Smrt ga je doletela 14. Junija 1765.

Leta 1780 je Linhart pod vplivom nemške književnosti napisal tragedijo Miss Jenny Love in hkrati urejal in pisal zbirko pesmi Cvetje s Kranjskega za leto 1781. Zatem je prišel v kontakt z Žigo Zoisom, ki ga je sprejel v svoj znanstveni krog, kjer je skupaj z drugimi modrimi možmi pomagal pri slovenskemu preporodu. Na gimnaziji je urejal tudi svojo knjižnico. Ker se je zanimal za zgodovino je napisal Poskus zgodovine Kranjske in drugih dežel Slovanov Avstrije. V delu je uporabljal tudi moderne razsvetljenske nazore. S tem delom je zelo pripomogel slovenski zgodovini, vendar pa je napisal samo dve knjigi. Zavzemal se je za razvoj dramatike in slovenskega gledališkega življenja. Najprej je s skupino enako mislečih uprizarjal igre v nemškem jeziku, nato pa je predlagal da eno odigrajo v slovenskem jeziku, če bi jo seveda imeli. Ta ideja pa ga je navdušila za prevod nemške komedije Vaški Mlin in jo poimenoval Županova Micka. Prevedena igra je bila v Ljubljani prvič igrana 28. Decembra 1789, istega leta pa je Linhart prevedel še francosko igro Veseli dan ali Figarova poroka. Igro je poimenoval Matiček se ženi in jo priredil slovenskemu okolju.

2. Razsvetljenstvo - obdobje Linhartovega ustvarjanja

Razsvetljenstvo je trajalo od 2. polovice 18. Stoletja do Vodnikove in Zoisove smrti leta 1819. Obdobje je bila posledica francoske revolucije in začetku kapitalizma. Ljudje so si takrat prizadevali za

večji razvoj gospodarstva in unikitev nemščine kot uradnega jezika. Želeli so, da bi bil slovenščina uradni jezik. Marko Pohlin, kot prvi narodnozavedni Slovenec je napisal slovnico z naslovom Kransjka gramatika. Urejal je tudi prvi slovenski almanah Pisanice. Kot prvi pesnik, pa je zanj največ napisal Janez Demascen Dev. Za Pisanice je pesnil tudi Valentin Vodnik. Vsi zelo zavzeti razsvetljenci so se zbirali pri baronu Žigi Zoisu, ki je denarno podpiral razvoj slovenskega jezika in umetnosti.

3. Kratka vsebina zgodbe – Županova Micka

Županova hčerka Micka je bila zaročena s pridnim kmečkim fantom Anžetom, vendar se je med njiju vmešal navidez bogat baron Tulpenheim. Micki je Tulpenheim obljubljal veliko oblek in denarja, Micka pa je imela zaradi denarja rajši barona kakor pravičnega Anžeta. Tulpenheim je Micki v dokaz navidezne ljubezni podaril prstan. Zaradi tega prstana pa je mlada vdova Šternfeldovka odkrila in razodela Micki Tulpenheimovo zvijačo. Šternfeldovka, Micka, Anže in Mickin oče Jaka se zatem, ko Micka očetu zaupa svojo neumnost odločijo da gospodi nastavijo past. Ko Tulpenheim s prijateljem Monkofom in pisarjem Glažkom obišče Micko, da bi sestavili poročno pogodbo, se izkaže da pogodba ni bila napisana za Micko in barona, temveč za Micko in Anžeta. Plemkinja Šternfeldovka takrat pristopi in razodene vse dogajanje ter razkrinka mestno gospodo. Tulpenheim in Glažek pa sta primorana podpisati kot priči in dodati nekaj denarja k Mickini in Anžetovi doti. Zatem pa še Šternfeldovka, bogata plemkinja zapusti Tulpenheima in zagrozi, da bo njegovo zaroto razkrila njegovemu na smrt bolnemu stricu. Nakoncu, ko je že vsega konec pa Glažek ukrade steklenico vina, češ, da bi bilo škoda, če bi ga kaj ostalo.

4. Glavne književne osebe in njihova oznaka

MICKA

Micka, kot glavni lik v zgodbi, je nedolžno in naivno kmečko dekle, ki je dobra po srcu, zaradi česar zaupa Tulpenheimu. Bila je malo pohlepna, zaradi česar je sprejela barona, ki naj bi imel veliko denarja, namesto Anžeta, ki jo je iskreno ljubil.

ANŽE

Anže je iskren in ljubezniv kmečki fant, ki pa nezna najbolje z besedami. Zmeraj je naravnost povedal svoje mnenje, ker pa se ni znal vesti po meščanskih navadah je tudi, ko je dvoril micki, to storil zelo okorno, vendar je imel Micko iskreno rad.

JAKA

Jaka je bil župan in Mickin oče. Bil je odkritosčen in se je zmeraj zavzemal za pravico, ni pa se rad prepiral. Pri svoji hčerki je bil zmeraj popustljiv, saj ji ob njeni nepremišljeni zaroki ni kaznoval.

ŠTERNFELDOVKA

Šternfeldovka je bila bogata mlada vdova, ki je zasledovala svojega zaročenca Tulpenheima na deželo, kjer je razkrila njegovo zaroto. Zatem je postala maščevalna in se združila s prevarano Micko, za maščevanje. Navsezadnje je Šternfeldovka zapustila barona, ker pa je bila res maščevalna je o Tulpenheimovi zaroti povedala njegovemu bolnemu stricu.

TULPENHEIM

Tulpenheim je imel dvojno ime, njegovo drugo ime je bilo Schönheim. Bil je pohlepen in je želel s prevaro do vdovinega denarja in Micke. Ta naklep se mu ni posrečil, saj je bil vmes razkrinkan. Ko je ugotovil, da pri Micki nima možnosti se je želel opravičiti Šternfeldovki, ki pa ga ni marala.

MONKOF

Monkof, Tulpenheimov prijatelj, je bil zelo zvit in lažniv, zato Tulpenheimu pri prevari.

GLAŽEK

Glažek, ki je bil pisar, je bil zapit notarček, ki je bil pripravljen storiti vse za pijačo in denar. Vedno je držal s tistim za katerega je mislil da bo zmagal. Ker je bil strahopetec se ni vmešaval v pretepe in s je družil s prestopniki. Znal pa je dobro obdržati skrivnosti

5. GLAVNA IDEJA

Glavna ideja zgodbe jeprevzetna gospoda, ki misli, da lahko počne kar želi, njihova dvoličnost, pohlep in naivnost ljudi.